

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. 'Εν 'Αθήναις φρ. 15. — 'Εν δὲ ταῖς ἑπαρχ. φρ. 16. — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 25.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Ἀξιώτιμε κ. συντάκτα τοῦ **ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ.**

Ἀμα οἱ ἀντιπρόεδροι κατέλαβον τὰς ἐκυτῶν θέσεις ὁ κ. πρόεδρος, προτείνει τῷ συνεδρίῳ, ὅπως ἀπονείμῃ τῷ Ὑπουργῷ τῆς Παιδείας κ. Λομβάρδῳ τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτίμου προέδρου, οὐ μετ' ἐπευφημιῶν γενομένου, ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ δεχθῇ διὰ τὴν ἐναρξιν τοῦλάχιστον ὅπως αὐτὸς προεδρεύσῃ.

Ὁ κ. Λομβάρδος καταλαμβάνει τὴν προεδρείαν καὶ εὐχαριστῶν τὸ Συνέδριον διὰ τὴν τιμὴν δι' ἧς περιέβαλεν αὐτὸν, προσθέτει ὅτι λυπεῖται μὴ δυνάμενος ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἀσχολιῶν ἐπὶ πολὺ νὰ παραμείνῃ μετὰ τῶν ἐπιστημόνων ἐκείνων, οἵτινες τιμῶσι καὶ τὴν πατρίδα καὶ ἑαυτοὺς συνελθόντες πανταχόθεν εἰς Ἀθήνας.

Μετὰ τοῦτον ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Καλλιγᾶς, διὰ βραχείας προσλαλῆς εὐχαριστεῖ τὸ Συνέδριον ἐκ μέρους τῶν ἔξω τῆς Ἑλλάδος ἐλλήνων ἱατρῶν, οἵτινες, τὴν τιμὴν ἣν ἀπέδωκε τὸ Συνέδριον αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἑτέροις δύο ἀντιπροέδροις, ἅπασιν ἐκ τοῦ ἔξωτερου, θὰ θεωρήσωσιν ὡς αὐτοῖς ἀποδοθεῖσαν.

Ὅταν τέλος, μετὰ τὰ προεισαγωγικὰ ταῦτα, ὁ ἐπίτιμος πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν κ. **Λάτρη**, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐφάνη ὅτι αἱ ἀμφιβολίαι τῶν ἐνδιαφερομένων περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐπιτυχίας τοῦ συνεδρίου καὶ οἱ δισταγμοὶ ἦσαν μάταιοι, καὶ ὅτι τὸ συνέδριον ἐπέτυχεν ὅπως πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὴν ἐκυτῶν πατρίδα ἠύχοντο.

Ἐν μέσῳ σιγῆς ἄκρας καὶ προσοχῆς βαθείας ὁ γηραιὸς Ἀσκληπιάδης τῆς Σμύρνης, οὐ αἱ λευκαὶ τρίχες, τὸ γαλήνιον ὕψος, κάλλιστον προοιωνίζοντα τὸ μέλλον τοῦ συνεδρίου, προσῆλθεν εἰς τὴν θέσιν ἥτις ὡς βῆμα ἐχρησίμευσεν, καὶ διὰ φωνῆς σταθερᾶς καὶ εὐήχου, ἀνέγνωσε

τὸ «Περὶ μεταλλικῶν ὑδάτων τῆς Ἴονικῆς Χερσονήσου,» πόνημα αὐτοῦ.

Ἀφοῦ διὰ βραχείων περιέγραψε τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς χερσονήσου, τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ τὴν γεωλογικὴν ὑφὴν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα.

Τὰ ὑδάτα τὰ μεταλλικὰ τῆς Ἴονικῆς Χερσονήσου εἶνε πολλὰ καὶ ἄριστα. Μακρὰ καὶ βαθεῖα σπουδὴ ἐθεβαίωσαν αὐτὸν ὅτι ἡ Ἀνατολὴ δὲν θὰ εἶχε ἀνάγκην τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης ὅπως ἀπολάβῃ τῶν θεραπευτικῶν σκοπῶν δι' οὓς συνιστῶνται τὰ μεταλλικὰ ὑδάτα. Δυστυχῶς τὴν σήμερον τὸ μὲν ἕνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως τοῦ τόπου, τὸ δὲ διότι ἡ ἐπιστήμη δὲν ἤλθε βοηθήσους τὴν παναρχαίαν τῶν ἀνδρῶν ἀδιαφορίαν περὶ τὴν βελτίωσιν τῶν λουτρῶν, τὰ μεταλλικὰ τῆς Ἰονίας ὑδάτα δὲν δύνανται νὰ φέρωσιν τοὺς καρποὺς οὓς ἐδικαίουσαντο, οὐδὲ δύνανται νὰ χρησιμεύωσιν ὅπως τὰ ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν ὑδάτων τούτων οὓς ὁ ἐν Γαλλίᾳ χημικὸς Urbain καὶ ὁ Γερμανὸς Openseiller ἐπεχείρησαν, ἡ μὲν πηγὴ Ἀγαμεμῶν (λίτζα), εἶνε ἀλκαλική, θερμ. 54° E., πέντε μίλια μακρὰν τῆς Σμύρνης, περὶ ἧς εὐφημον μνείαν ποιοῦνται οἱ ἀρχαῖοι Πανσανίας, Φιλόστρατος καὶ Ἀγαθίας ὁ Σχολαστικὸς. Τὰ ὑδάτα τῆς πηγῆς ταύτης ἐφάνησαν ἐπωφελεῖ εἰς τοὺς ρευματιῶντας, τοὺς ποδαλγοῦντας, τοὺς πάσχοντας ἐρυθρὰν ψαμμίαν, τὰς λευκωματορικὰς κτλ. — Τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς ταύτης μόνον εἰς λουτρὰ χρησιμεύει σήμερον· δὲν πίνεται δὲ, κυρίως μὲν διότι ἱατρὸς δὲν ὑπάρχει διατάζων τὰ κατὰ τὴν πόσιν, ἄλλως δὲ διότι εἶνε πικρὸν καὶ καθαρτικόν. — Ἡ πηγὴ Λεβερίας, (Καράκοτζί), χλωριοῦχος θερμ. 65° E. Ἡ μέση πηγὴ ταύτης ἐχρησιμοποιεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, παρ' οἷς ἐθεωρεῖτο θαυματουργός. Σήμερον αἱ πηγαὶ αὗται ἡμελήθησαν κυρίως διὰ τὸ νοσηρὸν τοῦ κλίματος, ὅπερ εἶνε πάνυ ἐλπίδες.

Πηγὴ Ἰπποκρίτη. Ἀλατοῦχος, ψυχρά. Δίδεται τὸ ὕδωρ ταύτης εἰς πάσχοντας κοιλιακὰς ἐμφράξεις, ἐφάνη ὡφέλιμος καὶ κατὰ τῆς ταινίας.

Ἐν δὲ τῇ Χαλκιδικῇ ὑπάρχουσι 5 πηγαί, ὧν κυριώ-

τέρα ή τῆς Ἡθης. Πάσαι αὗται χλωριουχονατρικαί, με-
τρίως θερμοκρασίας. Ἐτι δὲ ὑπάρχει ἐν ταύτῃ λίμνῃ,
100 μ. διαμέτρου ἔχουσα κοίτην πλήρη ἰλύος, ἀποτελου-
μένην ἐξ ἄμμου, θείου, σιδήρου, ὀργανικῶν οὐσιῶν κτλ.
καὶ δυναμένην ἐπωφελῶς νὰ χρησιμοποιηθῇ.

Αἱ πλείοτεραι τῶν πηγῶν τούτων ἐφάνησαν πᾶν ἐπω-
φελεῖς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ρευματισμοῦ· ἐπὶ
τοῦ λυμφατισμοῦ καὶ τῶν χοιραδικῶν παθήσεων, ἀλλ' ἡ
χρῆσις πρέπει νὰ γίνηται μακρὰ καὶ δις τοῦ ἔτους· ἐπὶ
νόσημάτων τοῦ νευρικοῦ συστήματος κεντρικοῦ τε καὶ
περιφερικοῦ· ἐπὶ νόσημάτων τῶν πεπτικῶν, τῶν γεννητι-
κῶν ὀργάνων κτλ.

Ἀφοῦ διὰ βραχέων ὁμίλησε καὶ περὶ ἄλλων ἔτι πηγῶν,
κατήλθε τοῦ βήματος ἐν μέσῳ χειροκροτημάτων.

Μετὰ πεντάλεπτον δὲ διακοπὴν, καθ' ἣν οἱ προσκε-
κλημένοι μὴ ἱατροὶ, τῆς τελετῆς δι' ἣν προσήλθον ληξά-
σης, ἀπῆλθον, ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κ. **Ζίφος** ἔλαβε
τὸν λόγον.

Ἡ ἐκφραστικὴ αὐτοῦ μορφή, ἡ ἔντονος φωνή, ἡ νευ-
ρικὴ χειρονομία, καὶ ἡ χάρις ἀπαγγελία, εὐθὺς ἐξ
ἀρχῆς προσέκλυσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν. Ἄλλως
δὲ καὶ τὸ θέμα περὶ οὗ προέκειτο «περὶ τῶν ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει ἐκτρώσεων», ἅμα ἀρχαμένου τοῦ λόγου, ἐφάνη
ὅτι ἄριστα ἦν ἐκτεθειμένον. Ἀφοῦ ὁ μαιευτὴρ οὗτος, ὅτε
μὲν ἀναγινώσκων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δ' ἀπαγγέλλων, ὁμί-
λησε βραχέα τινὰ περὶ παρὰ νόμων γεννήσεων, ἐφθασεν
εἰς τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, τὰ μέσα ἅτινα μεταχειρίζον-
ται αἱ γυναῖκες τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἐκτρώσιν,
πρᾶξιν ἥτις δυστυχῶς ὁσημέραι εὐρίσκει πλείοτερά θύ-
ματα. Διαίρεσας δὲ τὰς γυναῖκας τῆς νέας Βαβυλῶνος
εἰς Ὀθωμανίδας, Ἑλληνίδας καὶ Ἰσραηλίδας, περιέ-
γραφεν ὅποια ἐκάστη τῶν ἐθνικοτήτων τούτων χρησιμο-
ποιεῖ φάρμακα ἢ χειρουργικὰ μέσα πρὸς ἐκτρώσιν. Ἐλ-
πίζω ὅτι θὰ συγχωρηθῇ εἰς ἐμὲ νὰ μὴ ζητήσω ἐν ἐφημε-
ρίδι πανταχοῦ ἀναγινωσκόμενη νὰ ἐπαναλάβω ταῦτα.
Τοῦτο δὲ μόνον προσθέτω ὅτι βαρὺς ὁ κ. Ζίφος ἐπέπεσε
κατὰ τῶν τουρκικῶν λουτρῶν, ἅτινα εἶνε τὸ ἐμπορεῖον
πάσης αἰσχύροτητος καὶ τὸ σχολεῖον πάσης κακοηθείας
διὰ τὰς Ἑλληνίδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Μετὰ τοῦτον ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ ἐκ Κωνσταντινουπό-
λεως ἐπίσης κ. **Ζαμπικός**. Τὸν ἔξοχον τοῦτον Ἀσκλη-
πιάδην, ὅστις σήμερον κρατεῖ βεβαίως τὸ σκήπτρον τῶν
ἐλλήνων ἱατρῶν, καὶ τὸν ὅποτον οἱ ἐν Ἀθῆναις ὁμότεχνοι
μετ' ἐθνικοῦ ἐγωῖσμοῦ εἶδον τιμήσαντα τὸ ἑαυτῶν συνέ-
δριον, κοσμεῖ εὐγενὲς μορφή ἐμπρέπουσα εἰς ἀληθὴ ἐπι-
στημονα καὶ θύτην τῆς λαοσωτείας τοῦ Ἱπποκράτους
τέχνης. Τὸ θέμα ἐφ' οὗ ἐπὶ χρόνον περιέσπασε τὴν προ-
σοχὴν τοῦ συνεδρίου ἦτο «Περὶ μορφινισμοῦ, ἢ τῆς διὰ
μορφίνης χρονίας δηλητηριάσεως». Ἐν τούτῳ παρατηρή-
σας ὅτι κατὰ τὰ πλείοτερά τῶν νόσημάτων τὸ ἐπικρα-
τοῦν φαινόμενον εἶνε τὸ ἄλγος, καὶ ὅτι κατὰ τοῦ ἄλγους
ἡ ἐπιστήμη διαθέτει κυρίως τὸ ὅπιον, ὁμολόγησε τὴν
θαυμασίαν τοῦ φαρμάκου δύναμιν. Ἀλλ' ὅσον τὸ φάρμα-
κον τοῦτο εἶνε ἀγαθὸν ἐν μέτρῳ παρεχόμενον, τὴν βλα-
βερὰ καὶ μετὰ δεινῶν ἐπακολούθων εἶνε ἡ κατάχρησις
αὐτοῦ καὶ ἰδίως τοῦ εὐχρηστοτέρου ἀλκαλοειδοῦς αὐτοῦ,
τῆς μορφίνης. Ἡ μεγάλη χρῆσις τοῦ ἀλκαλοειδοῦς τού-
του γινομένη ἰδίως ἐπὶ νευραλγιῶν, καὶ κυρίως δι' ὑπο-
δορεῖων ἐνέσεων, φέρει τὰ δεινότερα ἀποτελέσματα χρο-
νίας δηλητηριάσεως, φρικωδῶς βασανίζουσας τοὺς πά-

σχοντας, καὶ μόνον διὰ τῆς μορφίνης πάλιν προσκαίρω⁵
θεραπευομένης. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διηγήθη πολ-
λὰς ἱστορίας ἀσθενῶν, οὓς εἶδε, ἰδίως ἀνωτέρου τινὸς
στρατιωτικοῦ ὀθωμανοῦ, καὶ ἱατροῦ τινὸς ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει, καὶ γυναικὸς ἱατροῦ τινος ἐν Παρισίοις, καὶ
διὰ ζοφερωτάτων χρωμάτων περιέγραψε τὴν δηλητηρία-
σιν. Μεθ' οὗ κατέληξε συστήσας πρὸς ἀποφυγὴν ἢ πρό-
ληψιν τοῦ κακοῦ νὰ μὴ γίνηται μεγάλη χρῆσις καὶ διὰ
τὸν παραμικρὸν πόνον τῆς μορφίνης, καὶ ἰδίως δι' ὑπο-
δορεῖων ἐνέσεων, καὶ ἐξέφερε τὰ ἐξῆς συμπεράσματα: α')
Νὰ μὴ γίνωνται ἐνέσεις ἐν οὗ δέοντι μορφίνης, διότι
καὶ περ μετριάζουσαι τὸ ἄλγος, ἐξοικειοῦσι τὸ σῶμα
πρὸς τὴν μορφίνην, ἥτις ὅπως δράσῃ δέον ἐν μείζονι πο-
σότητι νὰ ἐγχυθῇ, ὅτε καὶ φέρει δηλητηρίασιν. β') Νὰ μὴ
ἐπιτρέπη ποτὲ ὁ ἱατρὸς εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὅπως ὁ ἴδιος ποι-
ῇται ἐνέσεις διὰ μορφίνης, διότι καταχρῶνται οὗτοι τῆς
ἀδείας τοῦ ἱατροῦ. γ') Νὰ ἀπαγορευθῶσι ρητῶς αἱ ἐνέ-
σεις εἰς πάσχοντας καρδιακὸν ἢ ἐγκεφαλικὸν νόσημα, ἢ
μεγάλαν ἔκλυσιν τῶν δυνάμεων, καὶ νὰ ἀντικαθίσταται
παρ' αὐτοῖς ἡ μορφίνη διὰ τοῦ αἵθερος. Τέλος παρατη-
ρῶν εὐχαρίστως ὅτι ἐλαττοῦται ὁ ἐνθουσιασμός τῶν ἱα-
τρῶν ὑπὲρ τῆς μορφίνης λέγει ὅτι τὸ καθ' ἑαυτὸν μετ' ἀ-
ποστροφῆς παρέχει τὴν μορφίνην καὶ τὴν χλωράλην, ἥτις
εἰς παρόμοια ἄγει ἀποτελέσματα, εὐχαρίστως δὲ κατα-
φεύγει πάντοτε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν χρῆσιν τοῦ ὀπίου.

Μετὰ τοῦτον ἀνέρχεται τὸ βῆμα ὁ ἐκ Κωνσταντινου-
πόλεως ὁμοίως κ. **Στεκούλης**, νέος οὗτος καὶ γλυκὺς,
ὅπως καὶ οὗτος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος «περὶ μορφινι-
σμοῦ» ὁμιλήσῃ. Συντασσόμενος δὲ κατὰ πάντα τῇ γνώ-
μῃ τοῦ προλαλήσαντος, δὲν προτίθεται μετὰ τὸν κ. Ζαμ-
πικὸν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νὰ ἀσχολήσῃ τὸ Συνέδριον, ἀλλὰ
θὰ ἀναπτύξῃ μικρὸν τί συμβαίνει παρὰ τοῖς ὑπὸ μορφι-
νισμοῦ πάσχουσιν, ὅταν ἀπόσχῃ τῆς χρήσεως τοῦ κα-
τευνάζοντος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προσθέτοντος εἰς τὴν δη-
λητηρίασιν, τῆς μορφίνης. Ἐπὶ τούτου διηγεῖται διὰ
ζωηροτάτων χρωμάτων τὴν ἱστορίαν πεπαιδευμένου τι-
νὸς ἀνθρώπου, ὅστις πάσχω ἐκ νευραλγίας καὶ κατα-
χρᾶσθεις τῶν ἐνέσεων τῆς μορφίνης, δεῖνὰ ὑπὸ ταύτης
ἐδηλητηριάσθη. Ἐπειδὴ ὅμως παρ' αὐτῷ ἡ βούλησις δὲν
εἶχε χαυνωθῇ ἔτι, ὁ ἴδιος ἐζήτησε νὰ ἀπόσχῃ τοῦ κα-
ταστρέφοντος αὐτόν. Οὗτος, ἅμα παυσάμενος τῆς χρή-
σεως τῆς μορφίνης, κατελήφθη ὑπὸ στενοκαρδίας, μελαγ-
χολίας, διάρροικῶν κενώσεων, ἀϋπνίας, παραισθήσεων,
πριαπισμοῦ κτλ. Τέλος μετὰ χρόνον τινὰ διὰ τῆς σιδη-
ρᾶς ἐπιμονῆς ἐθεραπεύθη. Ἐπὶ τούτοις ὁ κ. Στεκούλης
παρατηρεῖ ὅτι διὰ τὴν ἑλλειψιν τῶν καταλλήλων μέσων,
ἢ θεραπείαι τῶν ὑπὸ μορφινισμοῦ πασχόντων δὲν δύνα-
ται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλὰ κυρίως ἐν ἰδιαιτέ-
ροις θεραπευτηρίοις. Καὶ τελευτῶν λέγει ὅτι τὸ νόσημα
τοῦτο εἶνε κυρίως νόσημα τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου,
διότι παρὰ τούτῳ κυρίως οἱ πόνοι, δι' οὓς ἡ χρῆσις τῆς
μορφίνης.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὸν κ. Στεκούλην κατελ-
θόντα τοῦ βήματος, ὁ διαδεχθεὶς κ. **Ζίφος** προκαλεῖ μι-
κρὰν συζήτησιν· διότι, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην
κατάχρησιν τῆς μορφίνης, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀλκαλοειδῶν
ἐν γένει, οὐδὲ τῆς κινίνης ἐξαίρουμένης, κακὰ, ζητεῖ παρὰ

τοῦ Συνεδρίου, ὅπως αὐτὸ πρῶτον ἐκφράσῃ εὐχὴν ἵνα μετριώτερα τοῦ λοιποῦ ἡ χρῆσις αὐτῶν γίνεταί.

Εἰς ταῦτα ὁ κ. **Καλαμῶν** κ. **Ἀλμπανάκης**, ἀπαντῶν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ θέσεως, λέγει, ὅτι πρὸς τιμὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἱατρικῆς, δύναται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οὐδαμοῦ ταύτης γίνεται κατάχρησις τῶν ἀλκαλοειδῶν, οὐδ' αὐτῆς τῆς κινίνης, ὥστε οὐδόλως ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ εἶνε γνωστὰ τὰ ἐκ τῆς χρονίας δηλητηριάσεως διὰ τῶν ἀλκαλοειδῶν φαινόμενα ἢ νοσήματα. Ἄν ὅμως ὁ κ. Ζίφος ἐπιμέλῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ πρότασιν, νομίζει ὅτι τὸ Συνεδριὸν, οὐδεμίαν θὰ εὕρισκε δυσκολίαν, ὅπως ποιήσῃται εὐχὴν ὑπὲρ τῆς μετριάσεως τῆς κακῆς χρήσεως τῶν ἀλκαλοειδῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Μετὰ τοῦτον ὁ κ. **Γαλδάνης**, ἀσυχολούμενος τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς χρήσεως τῆς μορφίνης, νομίζει ὅτι δὲν εἶνε δίκαιον νὰ παραιτηθῇ ἡ ἱατρικὴ τῆς χρήσεως ταύτης, διότι ἐνίοτε προκαλεῖ δηλητηριάσιν. Συμφωνεῖ ὅμως ὅτι ἐν περιπτώσεσι τισὶ καλὸν θὰ ἦτο μετριώτερον αὐτῇ νὰ ἐχρῶντο οἱ ἱατροί. Καὶ φρονεῖ τὰ ἀνωτέρω, πιστεύων ὅτι ἂν ὁ μορφινισμὸς αὕξη, τοῦτο μόνον, ὡς καὶ ὁ κ. Στεκούλης παρετήρησεν, εἰς τὰς μεγάλας πόλεις συμβαίνει, ὅπου ἐνεκα τοῦ δυσκόλου τῶν βιωτικῶν συνθηκῶν, καὶ τῆς ἀκαταπαύστου πρὸς ζωὴν πάλης, τὸ νευρικὸν σύστημα μεγάλως παθαίνεται. Δὲν πιστεύει δὲ ὅτι εἰς πάντα ὀργανισμόν δύναται καὶ ἡ κατάχρησις τῆς μορφίνης νὰ φέρῃ μορφινισμόν· ἀλλὰ φέρεται νὰ παραδεχθῇ ὅτι, ὅπως παρὰ τοῖς πάσχουσιν δι' οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν δηλητηριάσιν, εὐρέθῃ ὅτι κατάγονται ἐκ πασχόντων τὸν ἐγκέφαλον, καὶ παρὰ τοῖς μορφινισταῖς παρομοία τις αἰτία προδιαθέτει τὸν ὀργανισμόν. — Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ζίφου, νομίζει ὅτι ἡ ὑποβολὴ αὐτῆς εἶνε ὀλίγον κατὰ τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης, ἥτις δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι ἀπεσκορράκισε τὴν σωρείαν ἐκείνην τῶν μαλαχῶν καὶ τῶν βοτάνων, εὐθὺς ὡς ἀνεκάλυψεν, ἐξήγαγε καὶ ἐχρησιμοποίησε τὰ ἀλκαλοειδῆ, ἅτινα κατέστησαν αὐτὴν ἥττον μὲν ἀγυρτικὴν, ἐπὶ μᾶλλον δὲ ἐπιστήμην.

Τῆς συζητήσεως ταύτης ληξάσης καὶ τοῦ κ. Ζίφου ἀποσύραντος τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ὁ κ. Πρόεδρος δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν ἐκ Καΐρου κ. **Πίσσαν**. Καὶ οὗτος, ἄλλη προσωπικότης ἐξ ἐκείνων αἰτινες ἐτίμησαν τὸ Συνεδριὸν τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν, διακεκριμένος τούς τε τρόπους καὶ τὸ ἦθος, φέρων πρόσωπον ἐπιβόλλον καὶ ἐμπνέον πίστιν καὶ σεβασμόν, ἀνῆλθεν ἡρεμὸς τὸ βῆμα, ὡς ἄνθρωπος γνωρίζων ἐκ τῶν προτέρων ὅτι θὰ σαγηνεύσῃ τὸ ἑαυτοῦ ἀκροατήριον. Καὶ πράγματι ἡ διατριβὴ αὐτοῦ, ἣν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ μετριοφρόνως πάνυ ἐπωνόμασεν, οὐχὶ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ, ἀλλὰ, «περὶ τῶν ἐν Καΐρῳ νοσημάτων», καὶ περ περικοπεῖσα πανταχούθεν, καὶ περ ἐν περιλήψεσιν ἀναγνωσθεῖσα, ἐφάνη ὅτι εἶνε ἔργον, ὅπερ βεβαίως ἐρχόμενον εἰς τὴν δημοσιότητα, θὰ κατατάξῃ τὸν συγγραφέα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἐπισημοτέρων περὶ τῶν νοσημάτων τῶν θερμῶν κλιμάτων γραψάντων. Καὶ πράγματι, μετὰ βραχείαν περιγραφὴν τοῦ τόπου περὶ οὗ πρόκειται, ἀρχεται τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐν αὐτῷ συνηθεστέρων νοσημάτων. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν οὐχὶ συχῶν νοσημάτων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων αἱ βρογχίτιδες σπάνια καὶ ταχέως θεραπεύονται· ἡ κοκκίτις σποραδικὴ μόνον· αἱ πνευμονίαι καὶ πλευρίτιδες ἐκτακτοί, καὶ εἰς ἕκασιν

συνηθέστερον ἐρχόμεναι. Ἡ κεγχροειδὴς πυματίωσις μόνον παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι φαίνεται ὡς φαινόμενον· τέλος ἡ φθίσις οὐχὶ πάνυ συνηθῆς, ἴσως διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ κλίματος καὶ τὴν δίκαιαν τῶν ἀνθρώπων. Τὰ ἐκ τῶν κυκλοφορικῶν ὀργάνων νοσήματα οὐδὲν τὸ ἐκτακτον. Τὰ ἐκ τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως συνηθέστερα, καὶ ἐκ τούτων ἐντερικαὶ παθήσεις, καὶ ποτε αἱ τοῦ στομάχου καταρρώδεις διὰ τὴν κακὴν τροφὴν τῶν κατοίκων καὶ τοῦ θάλλους· ὁμοίως ἐκ τῶν παρασιτικῶν τοῦ ἐντερικοῦ σωλήνος ἡ ταινία εὐρητὰ καὶ παρὰ τοῖς εὐρωπαίοις, μόνον δ' αἱ ἄσκαριδες παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς. Τὰ ν. τοῦ ἥπατος συχύτερα εἰς τὴν ἄνω Αἰγύπτου, δὲν εἶνε πολὺ γνωστὰ ἐν τῇ κάτω. Ὁ ἑκτερος παρετηρήθη ἐνίοτε εἰς ἐπιδημίας· συχναὶ αἱ ὑπεραιμῖαι τοῦ ἥπατος· ὁμοίως καὶ ἡ πυογόνος ἥπατιτις. Ἀπὸ τῆς κύστεως αἱματουρία· διὰ νεοπτασίας ἢ συνηθέστερον ὡς ἐκ τοῦ διστόμου αἰμοβίου. Ἀπὸ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων παρεγκλήσεις τῆς μήτρας καὶ σπερματορροαί. Ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ἀποπληξία· αἱ μηνιγγίτιδες, ἥτε ἀπλῆ καὶ ἡ ἐγκεφαλονωτιαία, σπανιώτατα. Αἱ νευρώσεις συνηθέστεραι. Ἀπὸ τοῦ δέρματος, ἐσφραντίσις καὶ ψώρα καὶ ἐκζεμα καὶ ἐν γένει πολλὰ. — Σπάνιοι οἱ ῥευματισμοὶ οἱ ἀρθριτικοί, συνηθεῖς οἱ τῶν μυῶν. Τὰ λοιμώδη νοσήματα σχετικῶς σπάνια καὶ καλοῦνται. Τέλος ἡ δυσεντερία μετὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς ὀφθαλμίας εἶνε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ τόπου νοσήματα. — Ὁ κ. Πίσσας τελευτᾷ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ παρατηρῶν ὅτι ὁ Νεῖλος εἶνε καὶ διὰ τὸ Καΐρον ὁ δοτὴρ παντός καλοῦ καὶ παντός κακοῦ.

Μετὰ τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 12 1/2.

?

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Περὶ βρογχῆς καὶ δὲν συμμαζεύεται. — Ὁ Σουρῆς παληανθρωπότερος τοῦ Παληανθρώπου. — "Ερας ἡτόκτωρ ἐν' ἀφέντσια. — Ἀζάπειοι σκότος ἐν εἵδει φωτός. — Πρώτη συνεδρίασις τοῦ ἱατρικοῦ συνεδρίου. — Τσουκρίθρες. — Στραβομὲς ἡτέ! — Φωταψία. — "Ερα μεσοφόρι. — Ἀρχαιολογίας τὸ ἀράγνωσμα. — Φοῦρκα μουσικάρτιδων. — Ξυλοφόρτωμα κατὰ λάθος. — Μία γυναικα στήν ἀγκάλη μου, χωρὶς τὰ θέλω καὶ χωρὶς τὰ θέλη. — "Ερας Κομπογιαννίτης κατ' ἄλλον. — Φόνος Πύρλα. — Μπίρα γιὰ ξεθύμαμα.

Κύριε Γαβριηλίδη, ἄλλοτε σὰς παρακαλῶ νὰ ἦσθε ὀλιγον προσεκτικὸς, καὶ νὰ μὴ βάλλῃς τοὺς τρελλοὺς νὰ βγάλουν τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα. Μάλιστα! Δὲν μοῦ λέτε, τί σὰς χρεωστοῦσα νὰ μὲ στείλετε στὴν Ἀκρόπολι προχθές; Καὶ γιατί ἐγὼ πάλι νὰ βρεθῶ τόσον μπόσικος νὰ πάγω; Ἰδοῦ, κύριε, τὸ μαρτυρολόγιόν μου. Ἐφαγα ἐπὶ ποδός, ἐνῶ σὺ ἔφαγες καθήμενος, τοῦθ' ὅπερ εἶνε μία μεγάλη διαφορά. Καίτοι ἡ μπουκάλα μὲ τὸ κρασί μούκαμε ἐργολαβία ἐπὶ τῆς τραπέζης ἱσταμένη μ' ὅλο της τὸ νάζι, οὐδὲν ἐδέχθη φίλημα τὸ βδελυρόν της στόμα παρὰ τοῦ ἀγνοῦ οἴνου ἰδικοῦ μου στόματος.

Ἐξέρχομαι καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν Σουρῆν, καὶ οὐ τὸν Σουρῆν εὕρισκω.